

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Inkunabeldruck - Cod. St. Blasien 57

Aristoteles

[Südwestdeutschland], [um 1471-1472]

Griechische Alphabete und Grundelemente der griechischen Grammatik

[urn:nbn:de:bsz:31-57201](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-57201)

Quod facilius figurarum gratiarum notitia habeat. Alij prius sunt
notanda. Primo tria esset principalia videlicet scilicet hebreum
Graecum et latinum. Alia autem accessoria sunt ut hystoribus placet.
Sciendum 2° latinum a greco origine traxisse ut testis est ps¹¹⁸.
Sciendum 3° quod hebreum xxij habet litteras. Graecum uero xxiiii^o
et latinum xxiiii^o ut uult yfider^o primo etymologorum.
Sciendum quarto quod sic ex quatuor elementis omnia cognabilia et
corruptabilia constituntur sic etiam ex xxiiii^o litteris grecis
et vigintitribus latinis omnia uocabula mundi constituntur.
Et sicut per litteras latinas possumus uocabula graeca scribere
sic et per litteras graecas uocabula latina scribimus.
Sciendum quinto quod quilibet littera tam accidit scilicet nomen figura
et potestas ut ps¹¹⁸ placet in uoluntate maiori.
Sciendum sexto quod licet littere diuersorum uideantur diuersimodum
et figuris per maiori parte tamen potestas est eadem magis et latinis.
Sciendum septimo quod in primo rotulo bapiri ponuntur nomina
litterarum grecarum in secundo figurae litterarum grecarum in 3° valores
seu potestates.
Sciendum octauo quod quia in nominacione litterarum grecarum non seruat
illum ordinem quem seruat latinum.
Sciendum nono quod nomina litterarum grecarum sunt longiora quam nomina
latinarum litterarum sunt longiora. Et ideo quod in quod uulgo fit det magis
esse elinatum quam in quod primo inuenit est.
Sciendum decimo quod littere graecae diuiduntur per uoces et consonantes uoces sunt
septem scilicet alpha epsilon eta iota omicron upsilon unde epsilon eta omicron sunt breues. Eta et omega
sunt longe. alpha eta upsilon sunt ad placitum. Reliquae autem sunt consonantes.
Sciendum undecimo quod quia non habent uoces si exo et u constituit hanc
tamen uocem et est littera 2^a.
Sciendum duodecimo quia nunquam proferunt. b.
Sciendum 13° quod quia hanc non habent per litteram si patitur et fit super uocem littera
ita quod diuidit litteram per aliam ut si scitulo ad pte dextram
flexo et de dasea opposito modo yphen sic fit (ul sic) ul (t.
Sciendum decimo quarto quod quia habent litteras duplices scilicet theta delta xi psi.
Sciendum decimo quinto quod quia nunquam proferunt. b. ut dicitur est si igitur uoluerit
littera cum primo puncto subter. ut u. ul. b. ut supra pone.
Sciendum decimo sexto quod quia caret. q. si capie. k. x. ut duo puncta
puncta pone de sup. ut sic. k. x. ut patet in 2^a pagina bapiri.
Sciendum 17° quod sic illi qui non sunt ex parte littera legendo sillabicare solet
dicendo quia pa ka sic etiam quia dicitur gamma alpha. qui tamen sunt
ex parte solui mentaliter discuntur ut nouissis.

Nomina.	figure.	Potestates.
1 Alpha	Α. α. α.	A.
2 Beta	Β. β. u.	B. ^{sonu}
3 Gamma	Γ. γ. γ. γ.	G.
4 Delta	Δ. δ. δ.	D.
5 Epsilon	Ε. ε. ε.	.e. breue
6 Zeta	Ζ. ζ.	.z.
7 Eta	Η. η. η.	.h. longum
8 Theta	Θ. θ. θ.	.th.
9 Iota	Ι. ι.	.i. breue
10 Kappa	Κ. κ. κ.	.c. κ.
11 Lambda	Λ. λ. λ.	.l.
12 Mu	Μ. μ. μ. μ.	.m.
13 Nu	Ν. ν. ν. ν.	.n.
14 Xi	Ξ. ξ.	.x.
15 Omicron	Ο. ο.	.o. breue
16 Pi	Π. π. π.	.p.
17 Rho	Ρ. ρ. ρ. ρ.	.r.
18 Sigma	Σ. σ. σ. σ.	.s.
19 Tau	Τ. τ. τ.	.t.
20 Upsilon	Υ. υ. υ. υ.	.y.
21 Phi	Φ. φ. φ.	.ph.
22 Chi	Χ. χ. χ.	.ch.
23 Psi	Ψ. ψ.	.ps.
24 Omega	Ω. ω. ω.	.o. longum

Pro. b. sic facim⁹. — .β̄. ū. β̄. ut. ūopoc.
 Pro. f. ponim⁹. — φ — ut. φιδιc.
 Pro. h. sic facim⁹ supra vocale. τ. ul' sic. λ. ut. αβ̄εω.
 Pro. q. ponim⁹. — κ̄. χ̄ — ut. χ̄διc.
 Pro. v. sic facim⁹. — ου. ul' sic. δ. ut. δ̄pouc.

.e. .af. .ef. .i. .i. .u.
 .œi. œv. ευ. ει. οι. ου.

.ai. .ay. .ey. .ei. .oi. .oy.
 .œi. œv. ε̄ῡ. ε̄ῑ. öi. öv.

¶ Scendum Quod greca habent sex dyptongos ut appaet
 in secunda pagina que sumuntur ex coniunctione duaru
 vocalium et si supra qualibet vocalem ponat^r unum
 punctum quelibet vocalis sumit^r pro se ipsa Si noⁿ ponat^r
 puncta due vocales pro vna sumunt^r ul' pro vna & f.
 Visa theo^{ria} ad practicam ueniam⁹ it^{em}.

¶ Hic sunt dyptongi. .œi. œv. ευ. ει. οι. ου. idest. e. af. ef. i. i. u.

¶ Hic noⁿ sunt dyptongi. .œi. œv. ε̄ῡ. ε̄ῑ. öi. öv. idest. ai. ay. ey. ei. oi. oy.

Α	α	α	—	a	
Β	β	β	—	b	
Κ	κ	κ	—	f	
Δ	δ	δ	—	g	
Ε	ε	ε	—	e	breue / e autē lōgū scribitur p̄. ce r. i. sic ce i.
Φ	φ	φ	—	f	
Γ	γ	γ	γ	g	
τ	τ	τ	—	h	τ p̄ om̄a sup̄ vōlem ut. ὄμορ ὄμορ
ι	ι	ι	ι	i	breue. et lōgū. s̄. t̄s ul̄a karac̄teres
κ	κ	κ	—	k	et fit sicut. c.
λ	λ	λ	—	l	
μ	μ	μ	μ	m	
η	η	η	η	n	
ο	ο	ω	ω	o	breue. et o longū / due p̄me fige p̄ sunt breues. tres ul̄a longae
π	π	π	—	p	
ξ	ξ	ξ	—	q	et fit sic. c. ul. k. t̄n duo p̄ucta distinc̄tione faciunt
ρ	ρ	ρ	ρ	r	
σ	σ	σ	σ	s	
τ	τ	τ	θ θ ϑ	t	s̄z tres p̄me figue. r̄ alie t̄s valet t̄ r̄ h. simul
ου	ου	ου	ου	u	
ξ	ξ	ξ	ξ	x	
υ	υ	υ	υ	y	
ξ	ξ	ξ	ξ	z	

Sunt articuli quorum quae anteponuntur talibus.

Prima
 O. ΤΟΥ. ΤΩ. ΤΩΝ. Et valet. hic huius huic hunc.
 ΟΙ. ΤΩΝ. ΤΟΙΣ. ΤΟΥΣ. ul' ΤΟΥΣ. Et vs. hy hoz hys hos.
 Secunda
 Η. ΤΗΣ. ΤΗ. ΤΗΝ. Et valet. hec huius huic hanc.
 ΑΙ. ΤΩΝ. ΤΑΙΣ. ΤΑΣ. Et valet. hec hoz hys has.
 Tercia
 ΤΩ. ΤΟΥ. ΤΩ. ΤΩ. Et valet. hoc huius huic hoc.
 ΤΑ. ΤΩΝ. ΤΟΙΣ. ΤΑ. Et valet. hec hoz hys hec.

Prima declinatio

Ο. ΛΟΓΟΣ. ΤΟΥ. ΛΟΓΟΥ. ΤΩ. ΛΟΓΩ. ΤΩΝ. ΛΟΓΩΝ.
 Ω. ΛΟΓΟΣ. ΟΙ. ΛΟΓΟΙ. ΤΟΙΣ. ΛΟΓΟΙΣ. ΤΟΥΣ. ΛΟΓΟΥΣ.
 Ω. ΛΟΓΗ. Ο. ΑΚΗΤΕΩΣ. ΟΙ. ΧΡΙΣΤΟΣ.
 ΟΙ. ΑΚΗΤΩΡΗΣ. Ο. ΠΕΤΡΟΣ. Ο. ΘΕΩΣ. Ο. ΙΗΣΟΥΣ.

Secunda declinatio

Η. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ. ΤΗΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ.
 ΤΗ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ. ΤΗΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΝ. Ω. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ.
 ΑΙ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΙΣ. ΤΩΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΝ.
 ΤΙΧΗ. ΤΗΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ. ΤΑΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΣ.
 Ω. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ. Silite. Η. ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ.
 Η. ΛΟΓΙΚΗ. Η. ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ. Η. ΕΘΝΙΚΗ. Η. ΘΗΜΗ.
 Η. ΛΕΞΙΚΗ.

Tercia declinatio

ΤΩ. ΡΗΜΑ. ΤΟΥ. ΡΗΜΑΤΟΣ. ΤΩ. ΡΗΜΑΤΗ. ΤΩ.
 ΡΗΜΑ. Ω. ΡΗΜΑ. ΤΑ. ΡΗΜΑΤΑ. ΤΩΝ. ΡΗΜΑΤΩΝ.
 ΤΗΣ. ΡΗΜΑΤΗΣ. ΤΑ. ΡΗΜΑΤΑ. Ω. ΡΗΜΑΤΑ.

Et pariformiter declinant haec nomina graeca. scilicet

ΟΝΟΜΑ	onoma
ΘΗΜΑ	thima
ΠΡΑΓΜΑ	pragma
ΣΩΜΑ	soma

9
a — Ἄδε ρεγνηα χελοεῖ, αδε δοκινα αηγελοεδι.
b — Βεατους ουιε ἕδη ηορ αβυτ ιηχοησηλιο.
c — Ἦδε ιηδοχαρεμ εζαδα ιδιτ με δεδο.
d — Δοκινη ηε ιηφθεορε τουο αεργαο με.
e — Ουχε ηδη βενεδικιτε δοκινο οαηεο.
f — Φιατ κισεηνχοεαηα τδα δοκινη.
g — Γλορια πατρι ετ φηλιο ετ σπηντην σαηητω.
h — Ὡμο ἕδηαο κ φεητ χεααε μαγμαμ ετ μισα
i — ηητε δομνηε σπεραουι ηοη κοηφθηαο ηηετερηδι.
k — Κηρηλεησοη χηητελεησοη κηρηλεησοη. χрс.
l — Λμην ααρεουεπαχηοηεμ γεμηδι ετ γλορηαμ πλεβις
m — Μοαγριφιατ αηηια μεα δοκινηα. ετ εζδλααηη.
n — ηδηα λιηηηηε σερουδι τουδι λομνηε σεχηααε.
o — ω ματερ γλυστηη δυλχορ χαηδορ ἕδε λιγουστηη
p — πατρεμ ω μηηποτεητεμ φαατορεμ χελη ετ τεσσε
q — ἕουις αβητατ ηηαδιητορηο αληηεσημ ηηηροτεχηοηε.
r — ρεγνηα χελη πεαρε αλλεληαο. ἕηαο ἕουεμ μερυιστη
s — σαλουε ρεγνηα ιησερηχοραιε ουιτα δυλχεδο.
t — Τοτα πουληα αμηαο μεα ετ μααουλατα ηοη
v — ουεηαι σαηητε σπηντηουε ρεωλε τηορουη χορδα